

Brev til redaktøren

Innlegg på inntil 400 ord, eventuelt knyttet til tidligere publisert stoff, sendes tidsskriftet@legeföreningen.no
Redaksjonen forbeholder seg retten til å foreta redaksjonelle endringer.

St. Olavs Hospital og plagiatsaken

I redaktørens leder om Sudbø-saken i nr. 3/2006 omtales også plagiatsaken som verserte i Tidsskriftet sist sommer (1–3). Hun stiller seg direkte og åpent spørrende til den angivelige holdningen som faglig ledelse ved St. Olavs Hospital har gitt til kjenne (1). Tidligere korrespondanse med redaktøren kan ha etterlatt et inntrykk som sykehuset med dette ønsker å avkrefte. Ledelsen ved St. Olavs Hospital tar klart avstand fra enhver form for uredelighet i medisinsk forskning og vil motvirke det innad i sykehuset og i kontakt med samarbeidende institusjoner. Det betyr at ledelsen er på linje med Tidsskriftet i den aktuelle saken (2, 3).

Gunnar Bovim
St. Olavs Hospital

Litteratur

- Haug C. Å finne ut eller å finne på – den lille forskjellen. Tidsskr Nor Lægeforen 2006; 126: 293.
- Midgard R, Seland JH, Hovdal H et al. Optikusnevritt - diagnose, behandling og oppfølging. Tidsskr Nor Lægeforen 2005; 125: 425–8. Tilbaketrekking: Tidsskr Nor Lægeforen 2005; 125: 2056.
- Midgard R, Seland JH, Hovdal H et al. Tilbaketrekking. Tidsskr Nor Lægeforen 2005; 125: 2056. Tilbaketrekking av: Midgard R, Seland JH, Hovdal H et al. Optikusnevritt - diagnose, behandling og oppfølging. Tidsskr Nor Lægeforen 2005; 125: 425–8.

Juks i medisinsk forskning

Sudbø-saken har med rette fått stor oppmerksomhet. Det er ikke så overraskende at enkelte personer også innen forskningsmiljøet faller for fristelsen til å jukse. Videre er det viktig å påpeke at slike forskningsresultater aldri vil bli stående, siden de ikke er reproducerbare. Den fokusering som det i den senere tid har vært på publisering i de mest prestisjetunge tidsskrifter, samt på samarbeid mellom medisinsk forskning og industrielle interesser, har etter min mening ført til økt risiko for juks. Langsiktighet er ikke blitt premiert. Jeg vil tro at Sudbø, via de midler han har fått fra USA, har vært vist den største respekt innen Rikshospitalet-Radiumhospitalet, både fra andre forskere og fra administrasjonen.

Etter min mening er det langt mer skremmende, slik det går frem av intervjuet med sykehusdirektør Åge Danielsen i VG 17.2. 2006, at medforfatterne ikke har lest manuskriptene før innsending (1). Dette representerer en ukultur – medforfatterne er vil-

lige til å dele æren, men forsøker å unndra seg ansvaret. Det er en kjent sak for alle forskere at alle medforfatterne er ansvarlige for hele produktet, og det bør ikke gjøres nye administrative grep på grunn av denne enkeltstående saken. Direktør Danielsen anfører at han ved Rikshospitalet-Radiumhospitalet skal innføre institusjonelle rutiner for kontroll av manuskripter før innsending til tidsskrifter. Dette er etter min mening meget uheldig og må ikke bli noen landsnorm. Dersom man vil ivesen et juks i forskning til livs, er det nok at medforfatterne er merknad i sin personalmappe. Da vil forskerne selv sørge for at slikt sjeldnere skjer.

Min konklusjon er altså at det ikke må bygges opp noe nytt administrativt apparat basert på Sudbø-saken.

Helge Waldum
Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet

Litteratur

- Stølan J, Hansson HC. Unnlot å lese skandalerapporten. www.vg.no/pub/vgart.hbs?artid=136736 (21.2.2006).

Rikshospitalet-Radiumhospitalet svarer:

VGs artikkel fredag 17.2. 2006 var *ikke* basert på et intervju med Åge Danielsen, men på sykehusets seks siders svarbrev til Helsetilsynet i forbindelse med tilsynssak på bakgrunn av den aktuelle saken om forskningsfusks. VGs oppslag gir inntrykk av at sykehuset har en mening om medforfatterne hadde lest artikkelen før den ble sendt til *The Lancet*. Dette er feil. Sykehuset understreker tvert imot i innledningen i brevet til Helsetilsynet at vi ikke hadde benyttet medforfatterne som «kilder i dette svar», da vi ikke ønsket å komme i konflikt med arbeidet i den formelle granskningskommisjonen som er nedsatt. VGs oppslag ble samme dag dementert i følgende pressemelding:

«Pressemelding 17.2.2006: Feil om medforfatterens rolle i forskerfusket. Det er i dag skapt et inntrykk i mediene at ledelsen ved Rikshospitalet-Radiumhospitalet har trukket sine konklusjoner i forhold til medforfatterens delaktighet i forhold til forskningsrapporten som er publisert i *Lancet* og som er basert på fabrikkerte grunndata. Sykehusledelsen har tvert imot overlatt til den eksterne granskningskommisjonen å trekke slike konklusjoner. Gransknings-

kommisjonen vil legge frem sin rapport innen 1. april.»

Det er derimot korrekt at sykehuset arbeider med rutiner og prosedyrer knyttet til kontroll av den vitenskapelige produksjonen i det fusjonerte helseforetaket Rikshospitalet-Radiumhospitalet, med særlig vekt på grunndata og en institusjonell rutine for kontroll av manuskripter før oversending til tidsskrifter.

Trine Lind
Rikshospitalet-Radiumhospitalet

Uavhengig forskning er viktig

I Tidsskriftet nr. 4/2006 skriver Legeforeningens president blant annet om forskerjuksket ved Radiumhospitalet (1). Hennes beskrivelse, analyse og kommentar er som vanlig tatt fra øverste hylle. Det som imidlertid etter min mening burde vært tilføyd, er noe mer om mulige virkemidler for å unngå slike «forskningsskandaler» i fremtiden. Presidenten påpeker at forskningen er blitt stadig mer avhengig av sterke økonomiske interesser. Jeg tror det er flere enn jeg som har en følelse av at forskning i økende grad er blitt et viktig redskap for å selge noe. Det er meget beklagelig på to måter: For det første blir en større andel dyktige forskere knyttet til denne type forskning, for det annet kan myndighetene lene seg tilbake og si at «forskningen har gode vilkår i Norge, bare se så mye vi bruker på det». Dette er en uønsket utvikling. Jeg sitter med følelsen av at det kan stå sterke økonomiske krefter bak som kan friste noen hver til å jukse for å oppnå en eller flere fordeler. Den beste medisin mot videre utvikling mot uønsket og mer markedsorientert forskning er at staten øker bevilgningene til «industri-uavhengig» forskning sterkt – både gjennom universitetene, Forskningsrådet og andre uavhengige kilder, for eksempel Legeforeningens egne.

Et typisk legemiddelfirma som driver utvikling av nye generiske virkestoffer avsetter ca. 15 % av sitt budsjett til produktutvikling. I Norge, et av de rikeste land i den postindustrialiserte del av verden, setter vi også av noen kroner. Hva det er i prosent av bruttonasjonalproduktet, vet jeg ikke. Men jeg er helt sikker på at det er veldig langt fra 15 %. Jeg tviler ikke på at Legeforeningen har et sterkt engasjement i denne saken vis-à-vis staten. Men det er så